

PLÁN ŠKOLENÍ ZAHRÁDKÁŘŮ PRO ROK 2012.

místo školení: přednáškový sál Centaurus v budově Regionálního centra Olomouc u hlavního nádraží ČD Olomouc
doba: 8,⁰⁰ – 12,⁰⁰ hodin

<u>datum:</u>	<u>hodina:</u>	<u>název přednášky:</u>	<u>přednášející:</u>
4. 2. 2012	8 – 12	Současný sortiment třešní, višní, jabloní a hrušní	Bc. Tomáš Jan, ÚKZÚZ Želešice
11. 2. 2012	8 – 12	Zahrádkářská činnost a sousedské spory z pohledu právníka	Mgr. Richard Frommer, Bělkovice-Lašťany
18. 2. 2012	8 – 12	Význam ovoce a zeleniny pro zdraví	MUDr. Jarmila Ševčíková, Zdravotní středisko Bohuňovice
3. 3. 2012	8 – 12	Okrasné stromy a keře v našich zahradách	Alena Běrská, Frýdlant nad Ostravicí

Plán sestavil Ing. Jiří Kučera, CSc.; pořadatel si vyhrazuje právo zajistit náhradníka při zachování tématu.

V průběhu školení bude firma Reneta – prodejna zahrádkářských potřeb, která se podílí na zajištění přednáškových prostor, nabízet své produkty přímým prodejem i závazným objednávkovým systémem.

Nabídka služeb firmy RENETA, která sponzoruje školení zahrádkářských instruktorů, které probíhá v sále RCO u hl. vlakového nádraží v Olomouci:

- Poradenská služba v oblasti pěstování rostlin, určování chorob, škůdců, ...
- Ovocné stromky, okrasné dřeviny, růže, semena, sadba, zásilková služba, ...
- Zahrádkářské potřeby: náradí, keramika, pesticidy, herbicidy, ...
- Květiny: letničky, trvalky, skalničky, pokojové květiny, řezané květiny (prodej a doručování řezaných i pokojových květin po celé ČR a EU, osazování interiérů), sukulenty, kaktusy, atd.
- Projektování, výsadby a údržby zahrad a jiných ploch
-

Adresa: RENETA, Olbrachtova 3, 779 00 Olomouc

- **tel:** 585 411 010
- **tel/fax:** 585 413 831
- **www.reneta.cz**

Otevírací doba: Po - Pá: 08:00 - 18:00
So: 08:00 - 12:00

Pro přednáškové prostory platí striktní zákaz prodeje vlastních zahrádkářských výpěstků !

Jihomoravský zimní oblastní kurz ČZS 2011-2012

OŠ-OOI (oblastí školení oblastních odborných instruktorů)

Nosné téma: Ovocnářství - méně známé ovocné druhy

4.2.2012	9 ⁰⁰ - 10 ⁵⁵	Ing. Petr Ackerman, CSc. Emeritní pracovník Státní rostlinolékařské správy Brno: Kadeřavost, padlí a ostatní choroby a škůdce broskvoní
	11 ⁰⁵ – 13 ⁰⁰	Ing. Jaroslav Rod, CSc: Emeritní pracovník Státní rostlinolékařské správy Olomouc: Neparazitní poruchy zahradnických rostlin
18.2.2012	9 ⁰⁰ - 10 ⁵⁵	Ing. Mojmír Martan Předseda klubu skalničkářů Brno: Množení a pěstování skalniček
	11 ⁰⁵ – 13 ⁰⁰	Doc. Dr. Ing Jiří Uher: MZLU Brno ZF, Ústav zelinářství a květinářství: Květiny pod stromy a do stínu
25.2.2012	9 ⁰⁰ - 10 ⁵⁵	Ing. Dušan Nesrsta ÚKZÚZ ZS Želešice: Novinky v odrůdách jaderovin
	11 ⁰⁵ – 13 ⁰⁰	Ing. Dušan Nesrsta ÚKZÚZ ZS Želešice: Novinky a trendy v drobném ovoci
Bude stanoveno na poslední přednášce		Prof. Ing. Vojtěch Řezníček, CSc. MZLU Brno ZF, Ústav šlechtění a množení zahr. plodin: Terénní cvičení na ŠZP Žabčice

Změna programu vyhrazena, aktuální změny na www.zahradkari.cz

Přednášky budou probíhat v Brně, v sále na Křenové 67 (nad ÚR Brno-město). Tramvajemi č. 8, 10 a 13, zastávka Masná (druhá od hl. nádraží ČD), nebo trolejbusy č. 31 a 33, zastávka Čechyňská (druhá od hl. nádraží ČD). Z autobusového nádraží na Zvonaře je možno dojít pěšky ulicí Čechyňskou nebo tramvají přes hlavní nádraží.

► **Poradenská služba – každou středu, mimo 1. v měsíci, mezi 13,⁰⁰ a 16,⁰⁰ hodinou (na sekretariátě ÚS ČZS)**

ZO ČZS si mohou vyzvednout na sekretariátě ÚR ČZS v Olomouci, tř. 1.máje 5, každou středu, mimo 1. v měsíci:

► **členské známky na rok 2012 + ke každé známce zdarma „Rukověť zahrádkáře 2012“ + kalendářík**

►► **CD a publikace k objednání a zakoupení na ÚS ČZS Olomouc:**

- **CD:** Choroby a škůdci zahradních rostlin – aktualizovaná a doplněná verze (1/2010), J. Rod / cena 50,- Kč
- **CD:** Výstavy ČZS – nově zpracované CD - lze objednat na ústředí / cena 50,- Kč
- **publikace:** pomologie: Jaderoviny a Peckoviny – Bc. T. Jan a Ing. D. Nesrsta – cena 140,- Kč za jeden díl
- **publikace:** Účinná ochrana zahradních plodin / Rostlinolékař radí – J. Horák, J. Rod / cena 179,- Kč / při osobním odběru
- **publikace:** Zahrádkáři v Čechách a na Moravě – ČZS – cena 50,- Kč vč. poštovného a balného na základě objednávky ZO nebo ÚS

Telefonické dotazy mimo středu Vám zodpoví členové ÚS ČZS Olomouc:

Předseda – J. Rod, tel.: 723 339 521, e-mail: jaroslav.rod@centrum.cz

tajemník - J.Skarupský, tel.: 605 127 698, e-mail: j.skarupsky@seznam.cz

hospodář – J. Kačerová, tel.: 775 639 152

Redakce: Vlasta Schubertová, ČZS ÚS Olomouc - konečná úprava

(neprošlo jazykovou úpravou)

◀▶ ☀ Ochrana rostlin na zahrádce v březnu:

Uvedený kalendářní přehled je použit s laskavým svolením autorů publikace:

Účinná ochrana zahradních plodin - Josef Horák, Jaroslav Rod, ([GRADA](#) – 2011)↓

▶ **Především si obstaráme** chybějící základní **chemické a biologické přípravky k ochraně rostlin**, feromonový lapák k monitorování náletu obaleče jablečného (např. Deltastop CP) a bílé i žluté leповé desky ke sledování náletu pilatek, vrtule třešňové a mšic. ▶ Po oschnutí půdy je třeba dokončit **úklid spadaneho listí**. Pokud nejsou listy poškozeny minujícími škůdci, zapravíme je do půdy, případně zkompostujeme. ▶ Je nejvyšší čas vyvést nové a vyčistit staré budky pro ptactvo.

▶ **Nejpozději během předjarního řezu** musí být ze stromů odstraněny i mumifikované zbytky plodů jaderovin a peckovin **napadených moniliniovou hnilobou plodů**, dále odstraněny letorosty, případně konce letorostů, u jabloní **napadených padlím** a konce letorostů angreštů **napadených hnědým padlím angreštu**. Připomeňme si starou pravdu, že samotný předjarní řez slouží nejen k regulaci násady, ale i k omezení výskytu a šíření houbových chorob. Je to také tím, že řezem zajistíme dostatečnou vzdušnost a osvětlení korun stromů.

▶ **Ošetříme stromy s mrazovými trhlinami a deskami, případně kmeny poškozené hlodavci**. Osvědčil se přípravek Aversol pasta. Je registrován na lesní a okrasné dřeviny, obsahuje však účinný fungicid thiram, který samotný se běžně používá v ovocnářství. Tento přípravek je registrován k zabránění okusu. Další podobný přípravek Pellacol, jenž je 10% suspenzí thiramu, je registrován dokonce i k hojení a zacelování ran poškozených kmenů. Nátěr či postřik je třeba provést co nejdříve po poranění.

▶ Na rybízu odřežeme suché větvičky poškozené housenkami **nesytky rybízové** a především obíráme a pálíme nápadně zvětšené pupeny napadené **vlnovníkem rybízovým**. Při silnějším napadení ostříháme větvičky pod nejnižší postiženým pupenem. Při výskytu tohoto onemocnění navíc vždy provedeme před květem při teplotě nad 18 °C postřik přípravkem Omite 570 EW (Omite 30 W, Magus 200 SC - již se neprodává – jen do spotřebování zásob).

▶ Bezpodmínečně nutné je provedení preventivních postřiků proti **hnědému padlí angreštu**. Pro první ošetření (v době již před květem angreštů) se nyní doporučuje použít přípravek na bázi síry (např. Sulikol 750 SC nebo Kumulus WG), k ošetření po odkvětu si ponecháme k opakovanému použití strobilurin Discus.

▶ Optimálně **těsně před rašením** uskutečníme **první předjarní postřik všech stromů a keřů měďnatými přípravky**. ▶ U broskvoní je optimální termín v době, kdy se začínají zvětšovat vrcholové listové pupeny na jednotlivých větvičkách. Bývá to obvykle tehdy, když na lískových keřích prší jehnědy. U broskvoní jde především o první a rozhodující postřik **proti kadeřavosti broskvoně a suché skvrnitosti listů broskvoně**. Toto opatření dále působí proti napadení větévek, větví a kmenů bakteriemi z rodu *Pseudomonas* a houbami z rodu *Valsa* (*Leucostoma*). Omezíme jím výskyt **korových nekróz**. ▶ U dalších peckovin může toto ošetření bránit výskytu **puchrovitosti slivoně**, dále též **korovým nekrózám** a částečně omezit i vznik tzv. **mrtvice u meruněk**. ▶ U jaderovin omezíme tímto postřikem výskyt **nektriové korové nekrózy** a **strupovitosti**. Postřik je třeba provádět, až když teplota vzduchu vystoupí nejméně na 7 °C.

▶ **Kulturu jahod** očistíme od starých zaschlých a nemocných listů, jahodník přihnojíme a ošetříme přípravkem Vertimec 1.8 EC **proti roztočičku jahodníkovému** a pomocí přípravku Ortiva **proti antraknóze jahodníku**.

▶ Při vlhkém a chladném jaru je nutné pokračovat až do začátku kvetení **v ochraně broskvoní proti kadeřavosti**. Použijeme už jen organické fungicidy, např. přípravky Dithane M 45, Dithane DG Neotec, Syllit 65 WP nebo Delan 700 WDG (jen ve velkém balení).

▶ V březnu navíc obnovujeme **leповé pásy** na kmenech ovocných stromů. Na kmeny jabloní připevňujeme lapací **pásy z vlnité lepenky** k pozdějšímu nalákání housenek obaleče jablečného.

▶ Jestliže se v minulém roce v sadu objevila na hrušních zákeřná **mera skvrnitá**, je třeba zahájit ochranu proti ní již v březnu. V sadu totiž začíná létat již koncem února a v průběhu března. Pohlavně zralé samičky kladou vajíčka ve dnech, kdy jsou maximální denní teploty 10 °C či více. Vrchol kladení vajíček je v dubnu a květnu. V ochraně proti měře je třeba především zabránit předčasnému vykladení vajíček (provést tzv. synchronizaci kladení) a při ochraně použít přípravky maximálně šetřící predátory mer (dravé ploštice, parazitické vosičky, sluněčka a škvory). Největším problémem při ochraně proti merám na hrušních je rychlá selekce rezistentních populací tohoto škůdce k insekticidům.

▶ **Při kalamitním výskytu mer na hrušních v předcházejícím roce, ke kterému však většinou dochází na monokulturách hrušni u velkosadařů, je zapotřebí provést v sadu následující sled ochranných opatření:**

▶▶ **Březen:** nejméně dvakrát provedeme postřik okrajových částí stromů 1% kaolinem s přísadkou smáčedla.

▶▶ **Duben:** ve fázi **myšího ouška**, kdy se ještě nelíhnou z vajíček první nymfy, může populaci těchto škůdců omezit dobře provedený jarní postřik Oleoekolem (již se neprodává – jen do spotřebování zásob).

▶ **Těsně před květem**, kdy se již začínají líhnout nymfy z vajíček ošetřujeme přípravkem Vertimec 1.8 EC nebo Sanmite 20 WP a ihned po odkvětu stejnými přípravky. Na pozdější ošetření proti starším larvám a dospělcům mer je aplikace přípravku Sanmite 20 WP (jen ve velkém balení) neefektivní, při kalamitním přemnožení larev a dospělců je účinnější Vertimec 1.8 EC. Při výskytu mer v tomto období se nyní prosazuje především využití přirozených antagonistů a úplné vyloučení chemické ochrany.

▶ Na porostech česneku ponecháváme až do začátku dubna bílou netkanou textilii chránící před náletem mouchy **houbomilky česnekové**.

► **V zeleninové zahradě** je vhodné v březnu posypat záhony, na nichž budeme pěstovat košťálovou zeleninu, dusíkatým vápnem (100 gramů na 1 m²) v rámci prevence proti **nádorovitosti kořenů**. Tato aplikace musí být provedena 3 týdny před plánovanou výsadbou. Příčinou choroby je mikroorganismus *Plasmodiophora brassicae* s obrovskou množivou schopností a několikaletou perzistencí jeho trvalých spor v půdě. Toto agens napadá kořeny všech brukvovitých rostlin (zeleninu, olejniny, brukvovité plevely). Přenos choroby je možný napadenou sadbou a zamořenou půdou. Ochrana kromě aplikace dusíkatého vápna spočívá především v nepěstování brukvovitých plodin na zamořeném pozemku 6-8 let.

► Při předpěstování sadby se často setkáváme s **padáním klíčnicích rostlin**. U klíčnicích a vzcházejících rostlin dochází k odumírání klíčků nebo k poškození kořenových krčků. Vzcházející rostlinky pak padají a odumírají. Původcem jsou půdní houby (např. *Olpidium brassicae*, *Thanatephorus cucumeris*, *Pythium* spp.), které přetrvávají v půdě většinou na zbytecích napadených rostlin. Infikovaná půda a pěstební substráty zapříčiňují hlavní přenos tohoto onemocnění. Ochrana spočívá v dezinfekci pěstebních substrátů (např. propařením), v moření osiva a ve správné agrotechnice (rozvoji choroby napomáhá převlhčený kyselý substrát). Poslední možností je chemické ošetření půdy a rostlin. Lze použít především Merpan 80 WG k dezinfekci zeminy (30 g na 1 m² nebo 800 g na 1 m³), k dezinfekci půdy dále i Basamid Granulát (je k dispozici jen ve velkobalení) nebo jako zálivku použijeme Previcur 607 SL (má však účinek jen na velmi úzké spektrum hub) v 0,15-0,25% koncentraci před, při a nebo do týdne po výsadbě.

► **Nutné práce na zahradce v březnu:** použité informace jsou čerpány: www.zahradkari.cz: ↓

◀ Březnová zahrádka představuje pro zahrádkáře po relativně klidném zimním období opět zvýšenou péči. Již během prvních březnových dnů je třeba rozvěsit na zahradce ptačí budky, aby měli ptáci kde hnízdit, staré budky je třeba zkontrolovat.

◀ Když půda rozmrzne a oschne, je nutné ji [přípravit na jaro](#) pro výsevy a výsadbu.

◀ Jakmile to země dovolí (oschne a nelepí se), začíná se na zahradce s výsadbou těch ovocných stromků a keřů, které nebylo možné zasadit na podzim - začínáme rybízem a angreštem, neboť nejdříve raší. Při přípravě a sázení je třeba pamatovat na případné mrazy, které škodí obnaženým kořenům. Mísy u ovocných stromů pohnojíme dobrým kompostem a obilímě kmene stromů tam, kde jsme tak neučinili dříve. Také dokončíme odstranění mechů a lišejníků zvláště v místě rozvětvení, kde může vlivem vyšší vlhkosti docházet k zahnívání kůry.

◀ Kontrolujte zdravotní stav u rybízu - zvětšené pupeny, napadené vlnovníkem rybízovým olamujte a palte. V případě silného výskytu při teplotě nad + 18 °C ošetřete keře akaricidním přípravkem. U jádrovin se dokončují průklest podle zásady opatrného zakracování každého letorostu, zvláště u mladých rostlin: Zbytečné zakracování vede k trvalému bujení neplodných vlků. Řezné rány je třeba ošetřit - u těch větších zahlazením ostrým nožem po okraji a zatřením latexovou barvou s přísadkou fungicidu (např. Dithane apod. v dávce cca 20 g na 1 kg barvy). K hojivému ošetření ran se používají přípravky typu Kambilan balzám. Řez provádíme obvykle koncem měsíce, kdy noční teploty již zpravidla neklesají pod -10 °C.

◀ Pro zeleninové záhony připravíme půdu mělkým zkypřením a uhrabáním po podzimním rytí a tam, kde půda na podzim nebyla zryta, učiníme tak co nejdříve, kdy to stav půdy dovolí, aby se půda před urovnáním stačila slehnout.

◀ Ze zelenin vyséváme nejdříve kořenové - mrkev, petržel, pastinák a černý kořen, s raným výsevem nezapomeneme přip. na mák. Oseté záhony se doporučuje utužit širokou lopatou, nebo lehkým válcem. Uspíšení zraní až 12 dnů u v březnu vysazeného salátu je možné docílit zakrytím záhonu netkanou textilií. Také s výsevem ledového salátu (křehké bublinaté listy s kadeřavými okraji se začíná v březnu. Výsev je obdobný, jako u běžného hlávkového salátu, výhodou je odolnost vybíhání do květu a větší snášenlivost vyšších teplot. [Sadbu celeru](#) si zahrádkáři připravují doma v teplé místnosti a teplém pařeništi. Vysévá se nejpozději v první polovině března do truhlíčku a po zakrytí ovlhčeným sklem semenáčky v teple do měsíce vzejdou. Při prvním pravém listu se přepichují do teplého pařeniště 5 x 5 cm a běžně se ošetřují.

◀ V druhé polovině měsíce se sází jarní česnek, koncem měsíce se do volné půdy vysévá ředkvička, vodnice, špenát a kopr. Pro pěstování raných [brambor](#) je třeba sadbu předklíčit. Nenarašené hlízy se ukládají v jedné vrstvě do platonků a umísťují se v světlejší místnosti, kde je teplota 12 - 14 °C. Sadba by měla do doby výsadby (s ohledem na polohu a počasí) vytvořit klíčky 1 - 2 cm dlouhé.

◀ Pokud není dosud [trávník](#) ošetřen vyhrabáním listů a mechu, tak to provedeme s následným rozhozením kompostu, který přidáme rovněž k okrasným dřevinám, vřesovištním rostlinám přisypeme rašelinu. Stále zelené listnáče a rododendrony je třeba zvláště po suchých zimách důkladně zavlažit tak, aby kořenový bal i s okolím bylo zjevně dobře provlhčené. Poslední zálivková dávka se využívá jako přihnojení - do vody se přidává plné hnojivo v množství 3g / 1l.

◀ Březen je hlavním obdobím [řezu růží](#), také se přesazují trvalky a prostokořenné dřeviny (bez balů) - nejlépe těsně před rašením. Přesazují se fuchsie a pelargónie a k zesílení se přenášejí na světlejší místa. Ještě stále můžeme vysévat petúnie, vysévají se i letničky s delší vegetační dobou (hledíky, salvie, lobelky, nestařec). Pro výzdobu balkonů se [řizkují některé balkonovky - např. převislé hybridní petúnie](#) (Surfinie). Pokojové květiny se v tomto měsíci přihnojují roztokem plných hnojiv, okenní truhlíky se osazují maceškami již na začátku měsíce. Přezimované hlízy begonií pro osázení okenních truhlíků se koncem měsíce dávají do bedniček s 5 cm vysokou vrstvou vlhké rašeliny.

◀ Ještě počátkem měsíce můžeme pokračovat pro udržení dobrého tvaru a plného kvetení v [řezu plaméneků](#) a [popínavých dřevin](#).